

Natuurtoets

“Ruimtelijke Ontwikkeling Bredius”

Stadsdeel West Gemeente Amsterdam

- Inventarisatie natuurwaarden
- Beoordeling t.a.v. natuurwetgeving

Inclusief addendum (maart
2017) m.b.t. nieuwe Wet
natuurbescherming

Rapport
01/286 AFO Advisering & Onderzoek

Titel en subtitel

Natuurtoets

“Ruimtelijke Ontwikkeling Bredius”

Stadsdeel West
Gemeente Amsterdam

Auteur(s)
drs. A. H. Swaan

Opdrachtnemer
AFO Advisering & Flora- en faunaOnderzoek
Limmerweg 46
1935 AM Egmond-Binnen

www.afo-onderzoek.nl
e-mail: info@afo-onderzoek.nl

Opdrachtgever(s)

Stadsdeel West
Gemeente Amsterdam

Datum publicatie: juni 2016

© **AFO Advisering & Flora- en fauna Onderzoek**, 2016

Niets uit deze rapportage mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van AFO en de opdrachtgever openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, websites etc..

Natuurtoets

“Ruimtelijke Ontwikkeling Bredius”

Stadsdeel West Gemeente Amsterdam

Rapportage: A. H. Swaan

AFO Advisering & Flora - faunaOnderzoek
Rapport 01/286

Egmond-Binnen, 2016

Inhoudsopgave:

Samenvatting	4
1 INLEIDING	6
2 AANPAK	7
3 ONDERZOEKSGBIED: GLOBALE BESCHRIJVING	8
4 WETTELIJK KADER	10
5 AANWEZIGE NATUURWAARDEN	11
5.1 ALGEMEEN VELDBEZOEK (QUICKSCAN)	11
5.2 RESULTATEN VELDBEZOEK	11
5.2.1 <i>Vegetatie/flora</i>	11
5.2.2 <i>Fauna</i>	11
5.3 TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	12
5.3.1 <i>Flora</i>	12
5.3.2 <i>Fauna</i>	12
5.4 CONCLUSIE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	13
6 EFFECTBEOORDELING & RELEVANTIE AANVULLEND ONDERZOEK	14
6.1 INLEIDING	14
6.2 RELEVANTE SOORTEN OF SOORTGROEPEN	14
6.2.1 <i>Vleermuizen</i>	14
6.2.2 <i>Broedvogels</i>	15
6.2.3 <i>Rietorchis</i>	15
7 CONCLUSIE NATUURWET- EN REGELGEVING	16

Bijlage 1 : Foto-impressie

Addendum (maart 2017)

Nieuwe natuurwetgeving

Met ingang van januari 2017 is de Flora-en faunawet tezamen met de Natuurbeschermingswet '98 vervangen door de (nieuwe) Wet natuurbescherming waarin beide eerder genoemde wetgevingen zijn opgenomen. Met deze verandering zijn ook wijzigingen doorgevoerd wat betreft de beschermingsstatus van soorten, en er zijn enkele wijzigingen met betrekking tot een aanvraag van een ontheffing.

Het aantal beschermde soorten waarvoor bij ontwikkelingen die schade aan deze soorten toebrengen een ontheffing dient te worden aangevraagd is beperkter dan voorheen.

Relevantie voor de planlocatie

De gevolgen van deze wetswijziging voor de in 2016 verrichte aanvullende Natuurtoets "Ruimtelijke Ontwikkeling Bredius" en de daarop gebaseerde constatering en adviezen zijn beperkt. Zowel broedvogels als vleermuizen, de in dit geval belangrijkste aangetroffen dan wel te verwachten soorten, vallen onverminderd onder de soorten met een extra beschermingsregime, naast de algemeen geldende zorgplicht. Voor de beschermde flora is relevant dat de Rietorchis, waarvan het voorkomen op de planlocatie niet geheel kon worden uitgesloten, niet meer valt onder de beschermde soorten in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. Het advies om deze soort het voorjaar voorafgaande aan de daadwerkelijke ingreep te laten inventariseren kan, althans wat betreft de natuurwetgeving, dus vervallen.

Samenvatting

Inleiding

- De voorliggende quickscan Natuurtoets werd verricht als een vervolg op eerder uitgevoerde Natuurtoets voor ontwikkelingen op de locatie Bredius (2009). Plannen voor een ruimtelijke inrichting stagneerden na 2009, maar werden recent weer opgepakt door het stadsdeel West van de gemeente Amsterdam, tevens de opdrachtgever van deze Natuurtoets.
- Relevant toetsingskader voor de planontwikkeling is de Flora- en faunawet.

Natuurwaarden

Flora

- Er werden tijdens een inventarisatie geen beschermde soorten aangetroffen relevant in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. Ook de verwachting is dat deze niet aanwezig zijn op de planlocatie, maar enig voorbehoud moet gemaakt worden voor de Rietorchis.

Fauna

Vogels

Op en nabij de planlocatie kunnen naar constatering en verwachting broedende vogels aanwezig zijn in de periode die globaal loopt van half maart tot half juli. Dit betreft geen vogels waarvan de nest- of verblijfplaats jaarrond beschermd zijn. Of de waargenomen Grote Bonte Specht op de planlocatie broedt kon bij dit eenmalige veldonderzoek niet worden vastgesteld.

Vleermuizen

Een specifiek vleermuisonderzoek maakte geen deel uit van deze Natuurtoets, maar naar verwachting zullen ook in de huidige situatie vleermuizen grote delen van planlocatie gebruiken als foerageergebied. Bij het aanvullende vleermuisonderzoek, verricht in 2009, werden Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger waargenomen. Naast deze soorten is de verwachting dat in de huidige situatie ook de Ruige dwergvleermuis de planlocatie als foerageergebied zou kunnen gebruiken. Daarnaast zou een aanwezige struweel- en boomzone, die op de grens ligt van de planlocatie en het aangrenzende spooreplacement, dienst kunnen doen als migratieroute voor vleermuizen (waarschijnlijk de Gewone dwergvleermuis).

Overige soorten

Voor de overige waargenomen of te verwachten soorten geldt bij een ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling met betrekking tot de Flora- en faunawet. Een aandachtspunt is de Rugstreeppad. Geschikt leefgebied is aanwezig in de nabijheid van de planlocatie, en deze soort kan zich snel kunnen vestigen op de planlocatie indien door het bouwrijp maken van het plangebied hier gunstige leefomstandigheden ontstaan.

Flora- en faunawetgeving

Broedvogels. Naar constatering en verwachting broeden op de planlocatie enkele vogelsoorten. Dit betreft soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Verstoring van broedende vogels is strikt verboden. Een ontheffing kan in dit kader niet worden verkregen. Er dient dus gezorgd te worden dat er geen verstoring van broedende vogels optreedt. Dit betekent dat er tijdens de broedtijd geen verstorende werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. Indien noodzakelijk moeten struiken of bomen zodoende buiten de vogelbroedtijd (preventief) worden verwijderd. Voorafgaande aan het verwijderen van bomen dienen deze geïnspecteerd te worden op de aanwezigheid van holten.

Advies- en voorzorgsmaatregelen

Vleermuizen

Door het stadsdeel West dient beoordeeld te worden of de lijnvormige struweelzone langs de grens met het spoorwegemplacement gehandhaafd kan worden bij herinrichting. Dit kan zijn in de bestaande vorm, of in een vorm die voor vleermuizen vergelijkbare eigenschappen kent, zodat deze de geschiktheid als “potentiele” migratieroute voor deze soortgroep behoudt. Indien dit niet kan worden gegarandeerd, dan is aanvullend veldonderzoek noodzakelijk om het daadwerkelijke gebruik vast te stellen van deze zone. Indien bij een dergelijk onderzoek geconstateerd wordt dat vleermuizen deze route gebruiken als migratieroute, dan is voor het verwijderen een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk. Daaraan kan als mogelijke eis gekoppeld worden dat deze ontheffing alleen wordt verstrekt indien er compensatie plaatsvindt en ook mogelijk is. Het lijkt daarom verstandig in eerste instantie goed te overwegen of deze struweelzone, in de huidige of aangepaste vorm, behouden kan worden bij herinrichting.

Eveneens dient voorkomen te worden dat deze zone in de toekomst door straatverlichting fel verlicht wordt. Dit kan eenvoudig bereikt worden door te kiezen voor verlichting die niet zijwaarts uitstraalt op deze zone (afscherming, niet te hoge palen). Daarbij kan gekozen worden voor amberkleurige verlichting.

Rietorchis

Hoewel de kans op aanwezigheid van Rietorchis klein wordt geacht, wordt een aanvullend veldonderzoek in de maand juni geadviseerd.

Rugstreeppad

Na het bouwrijp maken van het terrein dient voorkomen te worden dat door stagnatie van water, poelen of poeltjes ontstaan op de planlocatie. De Rugstreeppad kan het gebied in dat geval zeer snel koloniseren vanuit de omgeving.

Bij kap bomen

Als kap van bomen noodzakelijk is, dan dient tijdig een aanvullende inspectie plaats te vinden van deze bomen op holten, die een verblijfslocatie kunnen zijn voor vleermuizen (lage verwachting), of Grote Bonte Specht.

Planning werkzaamheden en aanvullend onderzoek

- In maand juni voorafgaand aan bouwrijp maken van het terrein; controle op aanwezigheid Rietorchis.
- In de wintermaanden voorafgaand aan kap van bomen (in de maanden november- februari); onderzoek naar aanwezigheid holten in te kappen bomen. Indien holten of spleten aanwezig zijn, dan dient gebruik hiervan door vleermuizen te worden onderzocht. Een dergelijk onderzoek kan, indien holten geschikt zijn voor vleermuizen, meerdere seizoenen beslaan. Indien een holte daadwerkelijk gebruikt wordt door vleermuizen en kap blijft desondanks noodzakelijk, dan dient een ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd (duur minimaal zes weken). In het onderstaande schema is een wat doorlooptijd betreft “worst-case” scenario aangegeven, al is kap sowieso aan te bevelen na de herfst.

Aanvullend veldonderzoek					Aanvang werkzaamheden	
winter	voorjaar	zomer	herfst	plus zes weken	november- februari	
holten?	eventueel aanvullend onderzoek			ontheffing	Kap bomen	
	Rietorchis				Bouwrijp maken open terrein	

1 Inleiding

In 2008 is er door AFO een quickscan natuurtoets verricht voor een geplande ruimtelijke ontwikkelingen op en rond het terrein van de voormalige Bredius sporthal in Amsterdam. Voor deze locatie waren destijds plannen gereed voor de bouw van woningen en een nieuwe sporthal. Als aanvulling op de quickscan natuurtoets heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen op de planlocatie (AFO, 2009), met als belangrijkste reden de geplande sloop van de oude sporthal. De sporthal is inmiddels gesloopt, maar verdere ontwikkeling van de locatie stagneerde.

Recent zijn er hernieuwde plannen voor de inrichting van de locatie, en deze waren de aanleiding voor de Stadsdeel West om wat betreft de natuurwetgeving een actualisatie te wensen van de situatie op de planlocatie. De resultaten van het quickscan onderzoek uit 2008 zijn hierop immers niet meer van toepassing. De voorliggende rapportage beschrijft een hernieuwd quickscan onderzoek dat verricht werd in het voorjaar van 2016.

Doel van de Natuurtoets is primair een waardering te verkrijgen van de aanwezige flora en fauna, en een beoordeling te geven van de invloed van een project op de aanwezige natuurwaarden. De bevindingen en verwachtingen worden daarbij geplaatst in het licht van de van toepassing zijnde natuurwetgeving. Op basis hiervan kan worden vastgesteld of een project of ruimtelijke inrichting in strijd is met de natuurwetgeving. Duidelijk dient te worden of verdere stappen noodzakelijk zijn. Dit kan zijn op het gebied van de geplande inrichting (eventueel aanpassing), of voor de wijze waarop het project of werk wordt uitgevoerd. Ook dient bepaald te worden of vergunningverlening in het kader van de natuurwet- en regelgeving aan de orde is. Bij een quickscan onderzoek dient onder andere beoordeeld te worden of het (veld)onderzoek dat hiervoor verricht werd volstaat wat betreft de verkregen informatie, of specifiek aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

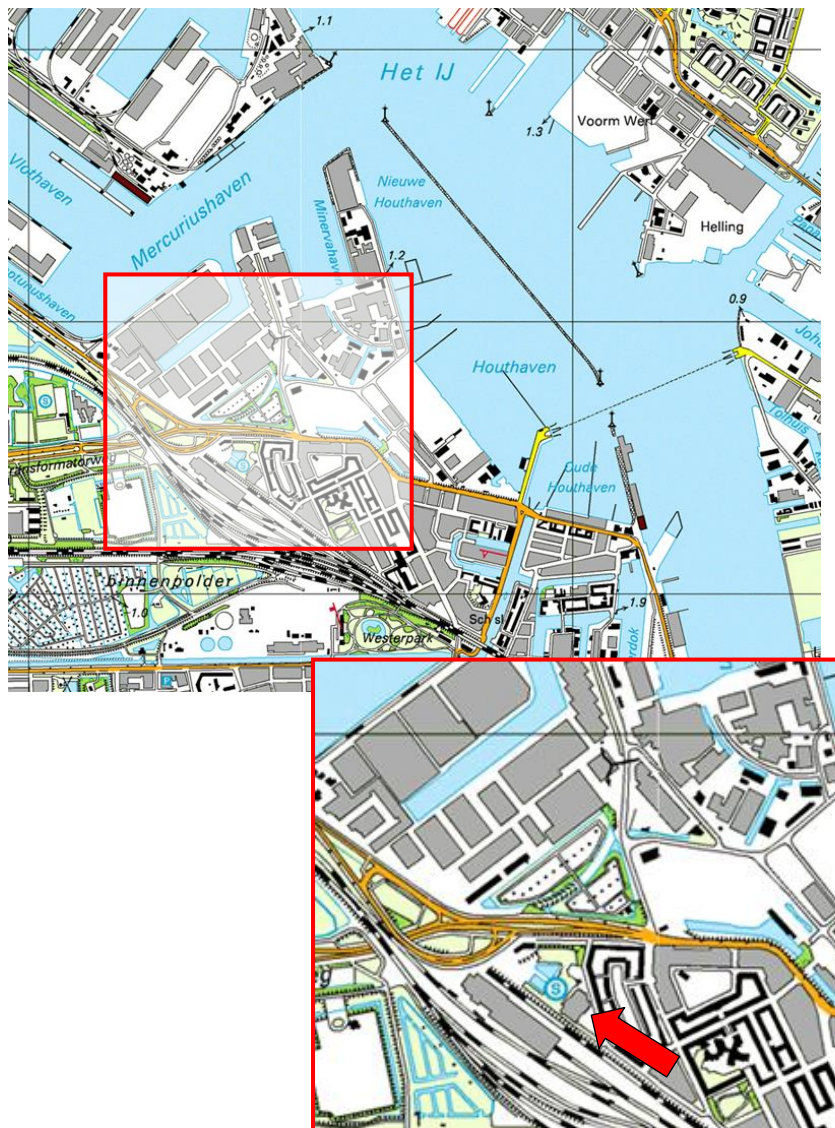
2 Aanpak

De indeling van de rapportage en de gevolgde werkwijze is als volgt:

1. beschrijving van het project en locatie
2. beoordeling locatie: veldbezoek
3. effectbeoordeling & aanvullend onderzoek
4. conclusie met betrekking tot de Natuurwet- en regelgeving

3 Onderzoeksgebied: globale beschrijving

In deze aanvullende rapportage wordt ten behoeve van de leesbaarheid en duiding nogmaals, maar zeer beknopt, een beschrijving gegeven van planlocatie. Het terrein van de voormalige Bredius-sporthal ligt nabij het haventerrein rond Het IJ aan rand van het dichtbebouwde deel van Amsterdam-West. Naast de oorspronkelijke functie als bedrijventerrein heeft het nabijgelegen haventerrein recentelijk deels ook een woonbestemming gekregen. Globaal genomen grenst de planlocatie aan de oostzijde aan de oude bebouwing van de Spaarndammerbuurt, aan de zuid- en westzijde aan een spoorbaan (emplacement), en aan de noordzijde aan het openluchtzwembad het Brediusbad.

Figuur 1 Ligging van de planlocatie; de met een rode pijl aangeduide locatie binnen de inzet. Bewerkte topografische kaart © 2016 Topografische Dienst Emmen (grid: kilometerhokken).

4 Wettelijk kader

De Nederlandse wetgeving vereist dat bij voorgenomen plannen of projecten ingrijpende schade aan beschermde planten en dieren voorkomen wordt. Alleen onder voorwaarden kan hier een uitzondering op gemaakt worden. Daartoe is veelal een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijke omgeving.

Voordat eventueel een aanvraag voor ontheffing van de Flora- en faunawet kan worden ingediend is een aantal stappen noodzakelijk:

1. Inventarisatie van de aanwezige natuurwaarden.
2. Waardering van de aanwezige natuurwaarden.
3. Inschatting en beoordeling van ecologische effecten van voorgenomen ingrepen.
4. Indien er schade wordt veroorzaakt, aanpassing van de voorgenomen ingrepen: bedenken van alternatieven die aantasting van natuurwaarden voorkomen.

Naast bescherming van soorten en hun leefmilieu in de Flora- en faunawet zijn in Nederland waardevolle natuurgebieden aangewezen die bescherming kennen in de Habitat- en Vogelrichtlijn en de Natuurbeschermingswet. Ruimtelijke ingrepen in deze gebieden worden vrijwel niet toegestaan, maar ook projecten in de nabijheid van deze gebieden dienen rekening te houden met deze wetgeving. Voornoemde wetgeving is er namelijk ook op gericht deze gebieden te behoeden voor activiteiten en ingrepen in aangrenzend en nabijgelegen terrein die effect hebben op deze gebieden (de “externe werking”). Ook gebieden die behoren tot de zogenoemde Ecologische Hoofdstructuur kennen een gebiedsbescherming. Op provinciaal niveau is dit landelijk zoveel mogelijk aaneengesloten netwerk uitgebreid met een provinciale ecologische hoofdstructuur.

Overheidsorganisaties en instellingen worden eveneens geacht rekening te houden met zogenoemde Rode-Lijst soorten en doelsoorten. Het betreft flora en fauna die soms geen bescherming kennen in de Flora- en faunawet, maar wel behoren tot soorten die als kwetsbaar of bedreigd worden beoordeeld.

De Flora- en faunawet kent strikt verboden handelingen ten aanzien van bepaalde soorten. Naast deze specifiek omschreven verbodsbepalingen kent deze wetgeving de zogenaamde zorgplicht. Daarmee wordt in meer algemene bewoording aangegeven, dat een ieder er bewust naar dient te streven schadelijke gevolgen voor flora en fauna zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Met ingang van 22 februari 2005 is de AMvB art. 75 inzake de Flora- en faunawet in werking getreden. Door dit besluit is het in een deel van de gevallen niet meer noodzakelijk speciale ontheffing aan te vragen voor een aantal algemeen voorkomende soorten vermeld in de Flora- en faunawet. Voor een aantal andere soorten geldt dat, indien er bij bepaalde ingrepen gewerkt wordt volgens een door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (Ministerie van Economische Zaken) goed gekeurde gedragscode, ook hier ontheffing niet langer noodzakelijk is.

De in deze rapportage beschreven actualisatie van de eerder verrichte natuurtoets vond plaats in het kader van de Flora- en faunawet die in dit geval het relevante kader vormt voor de natuurwet- en regelgeving.

5 Aanwezige Natuurwaarden

5.1 Algemeen veldbezoek (quickscan)

Op 2 mei 2016 werd aan de locatie een veldbezoek gebracht waarbij de aanwezige of mogelijk aanwezige relevante natuurwaarden werden geïnventariseerd (quickscan). Bij een algemene inventarisatie kan niet van alle in dit kader relevante soorten of soortgroepen de aanwezigheid direct worden vastgesteld. Middels een inventarisatie van het aanwezige biotoop en de wel aangetroffen soorten kan echter een verwachting worden uitgesproken over het voorkomen van beschermde soorten.

5.2 Resultaten veldbezoek

5.2.1 Vegetatie/flora

Het terrein van de voormalige sporthal wordt omzoomd door bomen en struiken. Het terrein zelf bestaat in het midden uit een open grasveld, met aan de noord- en westzijde door bewoners uit de buurt ingerichte tuintjes, waar groente en bloemen geteeld worden. Op enkele plekken zijn ook fruitboompjes aangeplant. Langs de Zaanstraat staat een bomenrij die deze straat begeleidt. In het noorden loopt deze uit in een breder plantsoenachtige deel (Iep, pseudo acacia, esdoorn). De stamdiameter van deze bomen varieert van 20 tot circa 50 cm, met een geschatte hoogte tot 15 meter. De bredere zone beslaat circa 15 bij 70 meter. Ook naar het zuiden mondt de bomenrij uit in een breder deel, dat aansluit op de begrenzing met het spooreplacement. Onder deze bomen is op veel delen een struiklaag aanwezig. De grens met het ten zuidwesten gelegen spooreplacement wordt gevormd door grotendeels dicht struweel met een grote verscheidenheid aan soorten, waartussen ook enkele opgaande bomen staan (Els, wilg, Liguster, conifeer spec., Hazelaar, Ruwe berk). Iets meer naar het middenterrein, maar nabij de hiervoor beschreven struweelzone, is een smalle zone aanwezig waar Riet dominant is, met daar tussen opslag van wilg. Het terrein is lokaal redelijk vochtig tot nat. Door de braakligging en het huidige gebruik is er een groot aantal plantensoorten aanwezig, onder meer veel ruigtekruiden. Aangetroffen werden onder meer de volgende soorten: Scherpe Boterbloem, Paarse dovenetel, Hondsdraf, Rood zwenkgras, Robertskruid, Bijvoet, Engels raaigras, Straatgras, Teunisbloem, Dagkoekoeksbloem, Stinkende gouwe, Gestreepte witbol, Pitrus, Braam spec., Vogelmuur, Riet, Harig wilgenroosje, Kweek, Kleefkruid, Witte dovenetel, Grote brandnetel, Paardenbloem en Akkerdistel.

5.2.2 Fauna

Bij het veldbezoek werden op of nabij de planlocatie enkele vogelsoorten aangetroffen: Tjiftjaf, Pimpelmees, Ekster, Grote Bonte Specht.

Overige soorten

Er werden bij het veldbezoek verder geen andere diersoorten aangetroffen relevant in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling.

5.3 Te verwachten beschermde soorten

5.3.1 Flora

Het veldbezoek - uitgevoerd begin mei - geeft geen volledig beeld van de aanwezige flora op de planlocatie. Het terrein ligt al enkele jaren braak (sinds 2009). Op een braakliggend terrein kan vaak een grote verscheidenheid aan soorten aanwezig zijn waaronder, naast ruigte kruiden, ook minder algemene soorten. Wat betreft soorten relevant in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling (Ff-wetgeving tabel 2) is de kans gering dat deze aanwezig zullen zijn. Hiervoor ontbreken geschikte omstandigheden. Enig voorbehoud moet gemaakt worden ten aanzien van de Rietorchis (*Dactylorhiza majalis* subs. *praetermissa*, tabel 2- soort Ff-wet). Deze soort zou op braakliggend vochtig terrein, met relatief voedselarme grond kunnen voorkomen. Uit het met zand opgespoten en nabij gelegen havengebied is de soort eveneens bekend.

.

5.3.2 Fauna

- *Vogels*

Naast de waargenomen soorten kunnen met name daar waar struweel aanwezig is meerdere vogelsoorten als broedvogel worden verwacht. Dit betreft algemene soorten als: Heggemus, Merel, Zanglijster, Winterkoning en Koolmees. Mogelijk ook Vink, Groenling, en Roodborst en Houtduif.

Of de waargenomen Bonte specht broedt in de aan te passen zones van het plangebied is onbekend.

- *Zoogdieren.*

Op de planlocatie worden de volgende soorten verwacht: Huismuis en Bruine rat, Egel, Bosspitsmuis en waarschijnlijk Veldmuis en Bosmuis en mogelijk incidenteel Vos.

- *Vleermuizen*

Zoals kan worden afgeleid uit het verrichte aanvullende onderzoek in 2009, zal de planlocatie door vleermuizen gebruikt worden als onderdeel van het foerageergebied. Daarnaast is het mogelijk dat de struweelzone die de scheiding vormt met het spooreplacement door vleermuizen als migratieroute wordt gebruikt tussen foerageergebied en verblijfplaats. De Gewone dwergvleermuis komt op de planlocatie het meest in aanmerking als soort die hiervan gebruik zou kunnen maken. In het dicht bebouwde deel van Amsterdam zijn geen “boom bewonende” soorten te verwachten. Toch dient er, indien er bomen gekapt op de planlocatie, rekening te worden gehouden met deze mogelijkheid (holten).

- *Overige te verwachten beschermde soorten*

Naar beoordeling van het aanwezig biotoop worden geen soorten uit andere soortgroepen verwacht die binnen de Flora- en faunawet relevant zijn bij een ruimtelijke ontwikkeling (> tabel 1 Ff-wet). De Rugstreeppad is een soort die binnen de grenzen van de gemeente Amsterdam voorkomt, met name in het havengebied van Amsterdam is deze soort wijdverspreid. De planlocatie met ook op de open delen veelal hoog opgaande kruidige grasvegetatie is niet erg geschikt voor deze soort. De nabijheid van haventerreinen en het aanwezige spoorterrein geven voor deze soort betere leefomstandigheden. Indien de planlocatie bouwrijp gemaakt wordt kan migratie vanuit deze locaties snel plaatsvinden, zeker wanneer er naast kale grond door waterstagnatie ook poelen ontstaan.

5.4 Conclusie beschermde natuurwaarden

Broedvogels en vleermuizen vormen wat betreft fauna voor de planlocatie de relevante soortgroepen in het kader van de natuurwet- en regelgeving bij de voorgenomen ontwikkeling op de planlocatie. De mogelijke vestiging van Rugstreeppad is bij het bouwrijp maken een aandachtspunt. Het mogelijke voorkomen van Rietorchis is wat betreft de flora een punt van aandacht.

6 Effectbeoordeling & relevantie aanvullend onderzoek

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal worden beschouwd of en wanneer naast het uitgevoerde eenmalige veldonderzoek aanvullend veldonderzoek noodzakelijk is.

6.2 Relevante soorten of soortgroepen

6.2.1 Vleermuizen

Het open terrein waar bouwplannen voor zijn ontwikkeld is geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Op deze locatie kunnen naar verwachting en constatering (AFO, 2009) aanwezig zijn: Gewone dwergvleermuis, Laagvlieger en daarnaast ook Ruige dwergvleermuis. Voor deze soorten zal de planlocatie een onderdeel zijn van het foerageergebied en geen vaste verblijfplaats vormen. De geplande bebouwing zal het plangebied deels ongeschikt maken als locatie waar gefoerageerd kan worden door vleermuizen. Onder andere afhankelijk van de mate waarin het gebied in de toekomst verlicht zal worden zullen er ook na de nieuwbouw foerageermogelijkheden resterend. Maar er is zal zeker sprake zijn van een afname van foerageergebied in kwaliteit en kwantiteit. Gelet op de relatief geringe omvang van de planlocatie zal dit deels verdwijnen van foerageergebied naar verwachting niet leiden tot een wezenlijke invloed op vleermuizen, zelfs niet op het niveau van het individu. In hoofdstuk 5 is gewezen op de mogelijkheid dat de struweelzone die de grens vormt met het spooreplacement, mogelijk een migratieroute kan zijn voor vleermuizen. Voor de soort waar het dan zeer waarschijnlijk om zal gaan, de Gewone dwergvleermuis, zal deze lijnvormige groenzone eveneens een functie als belangrijk foerageergebied kunnen hebben.

De Gewone dwergvleermuis heeft verblijfplaatsen in woonhuizen en komt algemeen voor in het Amsterdam, ook in het dicht bebouwde deel. Zogeheten kraamkolonies (voortplantingslocaties) zijn in de stad in gebouwen (wijken) aangetroffen die zich in de omgeving van groene gebieden bevinden. Waarschijnlijk is de nabijheid van goed en voldoende foerageergebied hierbij dus een bepalende factor. De ligging van de hier beschouwde planlocatie; aan de rand van het dichtbebouwde deel van Amsterdam en de nabijheid van groengebied en tuincomplexen in de nabijheid, vormen omstandigheden waardoor de aanwezigheid van een dergelijke kraamkolonie in de directe omgeving (Spaardammerbuurt) een reële mogelijkheid is. Lijnvormige groene elementen, zoals de ook buiten het plangebied doorlopende zone langs het spoor, kunnen dan van belang zijn als route waarlangs - al foeragerend - tussen verblijfplaats en groengebieden wordt gevlogen (mogelijke route: vanuit de bebouwing via de lijnvormige struweelzone > Brediusbad > Tuinpark Zonnenhoek ten noorden, of > groenzone met o.a. St Barbara begraafplaats ten westen). Indien de genoemde struweelzone een dergelijk gebruiksfunctie kent, dan is het zeker niet uit te sluiten dat het verdwijnen ervan een nadelig effect van betekenis zal hebben op een dergelijke kraamkolonie. Naast een effect op kolonies van deze soort is het eveneens voorstelbaar dat solitaire individuen die in afzonderlijke territoria leven in bepaalde perioden de dichtbebouwde stad uittrekken om in de groenere delen te foerageren.

Indien de groenzone langs het spoor niet behouden kan blijven, dan wordt een nader onderzoek naar het gebruik ervan door vleermuizen geadviseerd. Indien de zone inderdaad gebruikt wordt als migratieroute dan is het verwijderen ervan ontheffing plichtig Flora- en faunawet). Een ontheffing kan niet altijd worden verkregen, dit hangt af van de impact die het verdwijnen van een migratieroute heeft. Er kan als voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing gesteld worden

dat er alternatieven voorhanden moeten zijn, of dat deze als compensatie dienen te worden gecreëerd. Om voornoemde redenen wordt derhalve geadviseerd naar mogelijkheden te zoeken die leiden tot behoud van deze zone, of nauwkeuriger omschreven; behoud van de functie die deze zone heeft, want enige aanpassing is zeker mogelijk.

Van belang voor het behoud van een eventuele functie als migratieroute is te voorkomen dat deze zone in de toekomst fel verlicht wordt door straatverlichting. Al blijft de zone gehandhaafd dan kan sterke verlichting er als nog voor zorgen dat de functie verloren gaat. Het gebruik van goede afscherming van verlichting (kappen) in combinatie met niet al te hoge palen kan uitstraling van licht naar deze zone voorkomen. Eventueel kan als aanvulling amberkleurig licht gebruik kunnen worden.

Reeds in hoofdstuk 5 is genoemd dat indien er voor de plannen kap noodzakelijk is van oudere bomen (> 20 cm stamdiameter) deze uit voorzorg dienen te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van holten, die - hoewel niet verwacht op deze locatie - potentieel een verblijfplaats kunnen vormen voor vleermuizen. En passant wordt dan ook duidelijk of de Grote Bonte Specht broedt op deze locaties.

6.2.2 Broedvogels

Op de planlocatie zijn broedvogels aanwezig. Het verwijderen van struiken of bomen kan in de broedtijd leiden tot verstoring van broedvogels. Dit zal ten alle tijden voorkomen moeten worden. De gesignaleerde aanwezigheid van Grote Bonte Specht is mede aanleiding om vóór bomen gekapt worden, deze te inspecteren op de aanwezigheid van (nest)holten.

6.2.3 Rietorchis

De kans op de aanwezigheid van Rietorchis wordt ingeschat als klein, maar een extra veldcontrole in de maand juni voorafgaande aan het bouwrijp maken van het plangebied wordt geadviseerd. Indien de soort aanwezig is kan deze op basis van bestaande gedragsprotocollen worden verplaatst.

7 Conclusie Natuurwet- en regelgeving

Flora- en faunawet

- Op basis van de resultaten van het verrichte onderzoek en een effectbeoordeling kan worden gesteld dat overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van broedvogels te allen tijde moet worden voorkomen. Overtreding van de Flora- en faunawet is niet aan de orde, als bij planning van bouwactiviteiten en het verwijderen van groen hiermee rekening wordt gehouden: versturende activiteiten buiten de broedtijd plannen, die globaal ligt in de periode half maart – half juli. Bovendien wordt een ontheffing in het kader van ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing verleend voor verstoring van broedvogels.

Verder wordt geadviseerd:

- Een aanvullend onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van Rietorchis in de maand juni, voorafgaand aan het bouwrijp maken van de locatie.
- Te beoordelen of er kap zal plaatsvinden van bomen. Indien kap noodzakelijk is deze bomen te onderzoeken op de aanwezigheid van holten.
- Te onderzoeken of de lijnvormige groenzone langs het spooreplacement gehandhaafd kan worden, al dan niet in een aangepaste vorm waarbij de functie die deze voor vleermuizen kan hebben blijft bestaan, of dat voor een alternatief kan worden gezorgd. Waarbij dit alternatief minimaal aansluitend aan het verwijderen van de bestaande zone gereed dient te zijn, in ieder geval voor de periode april – augustus (de relevante activiteitsperiode van vleermuizen). Indien behoud van de zone - zo nodig met aanpassingen - of een alternatief niet kunnen worden aangeboden, dan dient een aanvullend onderzoek naar het gebruik van de zone door vleermuizen te worden uitgevoerd. Indien daarbij daadwerkelijk gebruik wordt geconstateerd als migratieroute, dan is het verkrijgen van een ontheffing voor het verwijderen niet geheel zeker. Ook dan zijn namelijk de aanwezigheid van alternatieven noodzakelijk (compensatie).
- Na het bouwrijp maken dient te worden voorkomen dat door stagnatie van water op het terrein poeltjes of poelen ontstaan. Dit kan snel zorgen voor vestiging Rugstreeppad op de locatie.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat daar waar het redelijkerwijs mogelijk is, maatregelen dienen te worden genomen die nadelige effecten op flora en fauna (alle soorten) voorkomen of beperken, ongeacht de beschermingsstatus van een soort.

Bijlage 1: Foto-impressie planlocatie

Foto 1 Het open deel van de planlocatie; beeld naar het zuidwesten (richting het spooreplacement).

Foto 2 Het open deel van de planlocatie; beeld naar het noordoosten met aan de bovenzijde zicht op de bredere groenzone tussen de Zaanstraat en het openluchtwembad Bredius.

Foto 3 Ingerichte “volkstuintjes” aan de noordzijde van het open deel planlocatie. Links de bebouwing langs de Zaanstraat.

Foto 4. De doorlopende struweel/boomzone die de planlocatie scheidt van het spooreplacement. Een mogelijk belangrijk groen element voor vleermuizen als migratieroute.

Foto 5. De bredere groenzone aan de noordzijde gezien vanaf de Zaanstraat.